

ePlat.Apol. 18a-18e διττοὶ κατήγοροι

Ἡ δ' ἀντωμοσία τῆς δίκης τοῦτον εἶχε τὸν τρόπον· ἀνακεῖται γὰρ ἔτι καὶ νῦν, φησὶ Φαβωρίνος¹, ἐν τῷ Μητρώῳ· «Τὰδε ἐγράψατο καὶ ἀντωμόσατο Μέλητος Μελήτου Πιπθεὺς Σωκράτει Σωφρονίσκου Ἀλωπεκῆθεν· ἀδικεῖ Σωκράτης, οὓς μὲν ἡ πόλις νομίζει θεοὺς οὐ νομίζων, ἕτερα δὲ καινὰ δαιμόνια εἰσηγούμενος· ἀδικεῖ δὲ καὶ τοὺς νέους διαφθείρων. Τίμημα θάνατος.» Ὁ δ' οὖν φιλόσοφος, Λυσίου γράψαντος ἀπολογία ἀὐτῶ, διαναγνοὺς ἔφη, «Καλὸς μὲν ὁ λόγος, ὃ Λυσία, οὐ μὴν ἀρμόττων γ' ἐμοί.» Δηλαδή γὰρ ἦν τὸ πλέον δικανικὸς ἢ ἐμφιλόσοφος.

Διογένης Λαέρτιος: Βίοι καὶ γνῶμαι τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ εὐδοκιμησάντων (3. Jh. n. Chr.)

Πρῶτον μὲν οὖν δίκαιός εἰμι² ἀπολογήσασθαι, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸς τὰ πρῶτά μου ψευδῆ κατηγορημένα καὶ τοὺς πρώτους κατηγόρους, ἔπειτα δὲ πρὸς τὰ ὕστερον καὶ τοὺς **b** ὑστέρους. ἐμοῦ γὰρ πολλοὶ κατήγοροι γεγόνασι πρὸς ὑμᾶς καὶ πάλαι πολλὰ ἤδη ἔτη καὶ οὐδὲν ἀληθὲς λέγοντες, οὓς ἐγὼ μᾶλλον φοβοῦμαι ἢ τοὺς ἀμφὶ Ἄνυτον³, καίπερ ὄντας καὶ τούτους δεινούς·

ἀλλ' ἐκεῖνοι δεινότεροι, ὃ ἄνδρες, οἱ ὑμῶν τοὺς πολλοὺς ἐκ παίδων παραλαμβάνοντες ἔπειθόν τε καὶ κατηγόρουν ἐμοῦ μᾶλλον οὐδὲν ἀληθές, ὡς ἔστιν τις Σωκράτης σοφὸς ἀνὴρ, τά τε μετέωρα φροντιστῆς καὶ τὰ ὑπὸ γῆς πάντα ἀνεζητηκῶς καὶ τὸν ἥττω λόγον κρείττω **c** ποιῶν.

οὔτοι, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, <οἱ> ταύτην τὴν φήμην κατασκεδάσαντες, οἱ δεινοὶ εἰσὶν μου κατήγοροι· οἱ γὰρ ἀκούοντες ἠγοῦνται τοὺς ταῦτα ζητοῦντας οὐδὲ θεοὺς νομίζουσιν. ἔπειτὰ εἰσὶν οὔτοι οἱ κατήγοροι πολλοὶ καὶ πολὺν χρόνον ἤδη κατηγορηκότες, ἔτι δὲ καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ἡλικίᾳ λέγοντες πρὸς ὑμᾶς ἐν ἧ ἂν μάλιστα ἐπιστεύσατε, παῖδες ὄντες ἔνιοι ὑμῶν καὶ μειράκια, ἀτεχνῶς ἐρήμην κατηγοροῦντες ἀπολογουμένου οὐδενός.

ὁ δὲ πάντων ἀλογώτατον⁴, ὅτι οὐδὲ τὰ **d** ὀνόματα οἷόν τε αὐτῶν εἰδέναι καὶ εἰπεῖν, πλὴν εἴ τις κωμωδοποιὸς⁵ τυγχάνει ὢν. ὅσοι δὲ φθόνῳ καὶ διαβολῇ χρώμενοι ὑμᾶς ἀνέπειθον — οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ πεπεισμένοι ἄλλους πείθοντες — οὔτοι πάντες ἀπορώτατοί εἰσιν· οὐδὲ γὰρ ἀναβιβάσασθαι οἷόν τ' ἔστιν αὐτῶν ἐνταυθοῖ οὐδ' ἐλέγξαι οὐδένα, ἀλλ' ἀνάγκη ἀτεχνῶς ὡσπερ σκιαμαχεῖν ἀπολογούμενόν τε καὶ ἐλέγχειν μηδενὸς ἀποκρινομένου.

ἀξιῶσατε οὖν καὶ ὑμεῖς, ὡσπερ ἐγὼ λέγω, διττούς μου τοὺς κατηγόρους γεγονέναι, ἑτέρους μὲν τοὺς ἄρτι κατηγορήσαντας, ἑτέρους δὲ **e** τοὺς πάλαι οὓς ἐγὼ λέγω, καὶ οἰήθητε δεῖν πρὸς ἐκείνους πρῶτόν με ἀπολογήσασθαι· καὶ γὰρ ὑμεῖς ἐκείνων πρότερον ἠκούσατε κατηγορούντων καὶ πολὺ μᾶλλον ἢ τῶνδε τῶν ὕστερον.

¹ Φαβωρίνος: Favorinus, Philosoph im 1. Jh. n. Chr., schrieb u.a. eine παντοδαπὴ ἱστορία

² δίκαιός εἰμι: „ich bin gerechtfertigt/ liege richtig/ es ist richtig, dass ich ...“

³ Ἄνυτος: war 409 στρατηγός. Er wurde als reicher Mann von den dreißig Tyrannen 404 verbannt und kehrte 303 mit Thrasybulos zurück, war also 399 ein angesehener Politiker. Er ist der Drahtzieher hinter der Anklage gegen Sokrates, die aber von dem jungen und unbedeutenden Μέλητος vorgetragen wird. Ἄνυτος tritt auch in Platons Dialog „Menon“ auf, der von Platon im Jahr 402 angesiedelt wird. Dort ist er ein scharfer Gegner der Sophisten. Geschrieben hat Platon den Menon wie auch die Apologie viel später, etwa im Jahr 385.

⁴ ἀλογώτατον: ergänze ἐστίν

⁵ κωμωδοποιός: Aristophanes (~448-380) hatte schon 423 in der Komödie αἱ νεφέλαι Sokrates als (in den Wolken schwebenden) Sophisten, der τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιεῖ, auftreten lassen.